

---

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>





## Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

## Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

## Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

17 126 D. 7!

3142

**ZIJN ER DAN  
GEENE MIDDELEN  
OM ELKANDER TE  
VERSTAAN?**



*To* AMSTERDAM, bij  
**P. DEN HENGST & ZOON**  
1830.



Handwritten marks at the top of the page.

## ZIJN ER DAN GEENE MIDDELEN OM ELKANDER TE VERSTAAN?

---

*België* is in opstand! — De geschiedenis daarvan; met al de gevolgen tot op dezen oogenblik, is zoo algemeen bekend, zoo honderdmaal in dagbladen en vlugschriften, op eene partijdige of onzijdige wijze, op eenen zachten of bitteren toon, herhaald, dat het wel overtollig kan gerekend worden, en men ons alzoo wel zal willen ontslaan, om dezelve nog eens te beschrijven.

Maar nochtans heeft men niet altoos de gelukkigste wegen ingeslagen, om de verwijdering te stuiten en eene hervatte toenadering, op redelijke gronden, bevorderlijk te zijn. Daardoor zijn de driften en hartstogten, deels door onrustige woelgeesten aangebla-

zen, deels door zichzelven opgewonden, en hebben eene hoogte van verbittering bereikt, die tusschen de twee verwijderde deelen der vroeger te zaamgevoegde Natie in volslagene vijandschap is ontaard, welke, laat men deze hevig ontstoken driften den vrijen loop, niet anders dan door vuur kan uitbranden en door stroomen bloeds worden gebluscht!

In het midden van zoo veel onstuimigheid een woord van vrede te spreken, zou eene vruchteloos poging, en de stem der zachtmoedigheid niet in staat zijn, om op de duizende stemmen, welke zich onder het vijandig rumoer wraakzuchtig verheffen, den boven- toon te behalen. 'De stem des vredes derhalve, uit derzelver aanleg en bij derzelver doel zoo eigenaardig geleidelijk en zacht, kan zich niet meer doen hooren.

Meer doelmatig kan het misschien in zulk eenen toestand zijn, om de dwaasheid en de onzinnigheid aan te toonen, van tegen elkander op te stuiven en ten bloede toe te willen strijden, om *verschillen*, die eigenlijk niet meer bestaan en welke alleen, om zich voor de toekomst te kunnen verdragen, behooren gewijzigd te worden: beproeven wij dit.

*België* in opstand, om een zeker aantal bezwaren, lost alle hare wenschen in den eenigen wensch van *afscheiding* op. *Noord-Nederland* is terstond gereed, om zich niet allcen daar tegen niet te verzetten; maar veeleer dezelve volgaarne toe te staan. Maar *België* wil die afscheiding niet ten deele, niet voorwaardelijk; maar geheel en volkomen, zoo

dat het zichzelve vestigen kan tot eenen vrijen en onafhankelijken Staat: gelijk het zich reeds als zoodanig heeft verklaard. *Noord-Nederland* is overtuigd, dat hare partij daarin volkomen gelijk heeft, en dat, wanneer er eene afscheiding zal plaats hebben, dezelve niet ten halve, maar geheel en volkomen zijn moet; dewijl men beter als twee goede naburen, waarvan elk zijne eigene huishouding heeft, voor de toekomst in duurzamen vrede kan blijven leven, dan wanneer, bij eene halfslachtige verbroedering, de een met des anderen bijzondere zaken weder in tweestrijd komen kan.

Zoo zijn het dan beide verwijderde partijen in de hoofdzaak eens! Waarom vechten wij dan? — Om de *conditiën* van scheiding? — Maar van deze is immers nog geen woord gesproken? Zullen wij dan moorden en branden om verschillen, waarvan nauwelijks het vermoeden bestaat, dat zij zouden kunnen ontstaan? Zulk een bedrijf zou men nauwelijks van krankzinnigen verwachten, en dan zou men hen nog liever opsluiten, dan hun de behandeling toevertrouwen van de teederste belangen eener beschaafde Maatschappij.

Bij het eenstemmig verlangen van de beide, thans door tweedragt verwijderde, volken, gelooft nog elke partij voor zich, dat, wanneer zij door de afscheiding tot een zelfstandig bestaan gevestigd zijn, geluk, welvaart en voorspoed herleven en weeliger bloeijen zullen, dan gedurende de gedwongene verbinding heeft plaats gehad. Of de eene of de andere in dit vooruitzicht dwaalt, dan of het zich inder-

daad bij ondervinding bevestigen zou, ligt buiten ons bestek, om aan de waarschijnlijkheid te toetsen; ook zou die poging, alleen op gissingen en onderstellingen gegrond, toch altoos onzeker zijn, en daarom is zij overbodig. Maar zooveel is en blijft altoos zeker en staat daarom vast, dat, zoo lang de beide volken elkander hardnekkig beoorlogen, men niet kan aanvangen om de proef in werking te brengen; en wil men dat dood en verwoesting brakend sjsystème zoo lang vol houden, tot men wederzijds elkanders vermogen verwoest en de hulpbronnen van voorspoed heeft uitgeput, dan kan wel het tegenwoordig geslacht zonder eenige hoop het uitzigt vaarwel zeggen, om dien vrolijken dag van heil en voorspoed, welken thans onze levendige verbeelding, ons wederzijds voorspiegelt, immer aan de kimmten te zien doorbreken! Heeft nogtans al ons streven en pogen in deze wereld het doel en de strekking niet om nog bij ons leven immers de aanvankelijke vruchten van onzen ijver te plukken? *Belgen, Noord-Nederlanders!* verstandigen onder ulieden! hoort gij het wel? elke dag, dat gij langer uwe verbittering tegen elkander volhoudt, verwijdert gij u verder van het doel van uwen voorspoed en uw geluk. Keert dan, wij bezweren het u, keert in Gods naam tot de rede en de kalme overweging terug, smooit de hartstogten en vraagt elkanderen wederkeerig met welwillendheid af:



ZIJN ER DAN GEENE MIDDELEN OM ELKAN-  
DER TE VERSTAAN?

In vergelijking van Europa, omvatten de grenzen van het Rijk der Nederlanden, zoo als het nu sinds 15 jaren bestond, een niet noemenswaardig, doch zeer rijk en vermogend plekje gronds. Maar dat plekje ligt nagenoeg midden in dat werelddeel; aan de buitenzijde door eene vrije Zee, en van deze, midden en zijdelings, door milde takken van ruime Rivieren bespoeld, welke naar boven bijna al de binnenlanden der Europesche volken besproeijen. Deze gelukkige ligging, waarvan eene wakkere nijverheid der bewoners partij trekt, om aan geheel Europa nuttig te zijn, heeft te allen tijde de *belangstelling* van alle Europesche Staten gewekt en gaande gehouden, en zelfs, door eene soort van onderlingen vriendschappelijken *naijver*, de zekerheid van dat gelukkig plekje gronds gewaarborgd. Maar ook volgt daar nu uit, dat deze inwendige twist en verdeeldheid, reeds tot krijgsumoer gestegen, de oogen van al die magtige Staten tot zich trekt, en... welk ontzettend verschijnsel! dat zij allen de wapenen aangrijpen en hunne tallooze krijgsbenden in beweging brengen, om de grenzen van dit strookje Lands, (waar zij met de hunne in aanraking komen) van rondom te bezetten. Waartoe toch de aanvoer van zulk eene ontzettende magt? Zal men de opgaven daarvan niet als vergroot aanmerken, dan zijn er op dit oogenblik drie millioenen menschen, van al het moordtuig

tot eenen verderflijken krijg voorzien, naar hetzelfde punt in aantogt, om dat gelukkig, altoos zoo rustig, maar nu zoo woelig plekje gronds, van alle zijden, als in eenen kring te omsluiten. Heeft die aantogt *alleen* ten doel, om, even als bij eenen hevigen brand, de belendende huizen te bezetten, om de vonken van zich af te weren, en daardoor de uitbreiding van den brand te stuiten? Maar hiertoe was een tiende deel van zulk eene magt genoeg, en behoefde zij zich niet in digte drommen en verdubbelde liniën achter elkander op te hoogen. En wat zou dan het gevolg ook zijn? Dit: dat men den brand in zichzelf liet verteren en zich vergenoegde met op de puinhoopen te staren, wel te vreden dat het vuur zich niet verder had uitgebreid. Maar neen, Nederlanders! dat willen uwe magtige naburen niet, want dan zouden zij, werd slechts hun eigen grond tegen de uitbreiding van het vuur beveiligd, uwen ondergang, uwe verwoesting willen, en in tegendeel zij wenschen uw behoud. Het is dus *belangstelling* van de hooge magten in de beveiliging van het gelukkig plekje gronds, dat voor hen allen zoo nuttig bestaat. Was het nu belangstelling *alleen*, dan zouden zij met onderlinge eenstemmigheid, elk een gedeelte ter hulp afzonderen, die vereenigde benden te zamen naar binnen zenden, en hoe spoedig was dan de brand gebluscht. Maar helaas! de belangstelling is zoo groot, dat zij tot *naijver* klimt. Elk hunner is bevreesd, dat een van hen de voorste zijn en zich door de bevrediging zooveel

invloed verwerven zal, dat hij voortaan van het bevredigde Land voor zichzelf het meeste partij zal trekken. Zoo moet dan een van beide volgen: of de groote Magten blijven op de grenzen als bloote toeschouwers staan en de een zorgt slechts, dat het zwaard des anderen niet wordt ontbloot; maar dan verwoest *België* in het rumoer des opstands en verwarring zichzelf, terwijl *Holland*, al zijne krachten tot verdediging zijner grenzen verzamelende, zich overspant, het onderling vertrouwen en crediet vermindert en door werkeloosheid in handel en bedrijf wegwijnt; of de kolossale Magten rukken *België* binnen, en de woelige bodem wordt met kanonnen en bajonnetten overstroemd. Maar is het dan geene schande, geene dwaasheid, grenst het — nog eens — niet aan krankzinnigheid, dat in de 19de Eeuw, reeds zoo lang als de Eeuw der beschaving geroemd, vijf millioenen menschen, om onderlingen nietswaardigen twist, honderd millioenen in onrust brengen, en drie millioenen tegen elkander wapenen zullen, om zich onderling te vermoorden of te verminken, en de geldelijke middelen hunner meesters, reeds vroeger door eenen oorlog van 25 jaren uitgeput, in eenen reddeloozen staat brengen, waardoor zij eindigen kunnen, met over verarmde en kreupele onderdanen te regeren? Groote God! Zal uwe regtvaardige Almagt zulk eene verwoesting van een verbasterd menschedom dulden? Zal misschien een duizendtal, door onbesuisde drift vervoerde menschen, honderd duizenden op de slagbank of tot armoede brengen?

gen? — en wij vragen nog eens, waarom? [Straks ontviel onze pen: om eenen nietswaardigen twist, maar ook dat is nog te veel gezegd; wij herhalen onze vroegere stelling: *om eenen twist, die niet meer bestaat.* —

Trachten wij die stelling op de proef te bewijzen. —

Reeds hebben wij boven alle tegenspraak voldongen, dat de *hoofdzaak* in geschil reeds is opgeruimd: beide partijen wenschen eene *afscheiding*, eene *volledige* afscheiding.

Wij staan toe, dat deze overeenstemming in de hoofdzaak niet genoegzaam is, maar dat er over de *voorwaarden* behoort te worden *overeengekomen*, op welke die scheiding plaats zal hebben. Wij merkten echter in het voorbijgaan reeds op, dat over die voorwaarden nog geen geschil kon bestaan, omdat er nog nimmer regtstrecks over gehandeld is, en wij deden verder gevoelen, dat het onzin was, om te *vechten* over geschillen, welke het onzeker is, of zij immer — en die wij hopen mogen dat nimmer zullen ontstaan.

Wij gaan dan voort met het onderzoek, of het wel zoo moeilijk zijn zou, om die voorwaarden bij minnelijk vergelijk te treffen. Wij zullen daartoe dezelve vooraf tot eenvoudige punten bepalen, en verzoeken inmiddels aan beide partijen, welke wij de vrijheid nemen onze denkbeelden mede te deelen, dat zij voor oogen houden de noodzakelijkheid, om onze beschouwing, met terzijdestelling van alle partijdigheid en

hartstogten, door koele rede en kalme zielsgesteldheid te laten geleiden, en daarbij niet te vergeten, dat de afwending van zulke vreeselijke maar waarachtige tooneelen, als wij daar zoo even geteekend hebben, wel eene wederzijdsche welwillendheid waardig is. (\*)

Wij gelooven, de voorwaarden der afscheiding te kunnen bepalen tot *twee* punten, te weten:

### Grensscheiding en Boedelscheiding.

Alvorens deze *twee* bijzonderheden te behandelen; zal het, gelooven wij, noodzakelijk zijn, op een paar vragen vooraf eenige opheldering te zoeken.

De *eerste* is: Met wien moeten deze voorwaarden geregeld worden?

De *andere*: Moeten niet de groote Mogendheden van Europa over de afscheiding der twee verenigde deelen van het Rijk worden gehoord,

---

(\*) Dus verre hadden wij in den voormiddag van den 9 December geschreven, toen ons na den middag de Amsterdamsche Courant, en daarin het Artikel: *Staatkundige vraag van den dag* (uit het *Journal de la Haye* overgenomen) in handen viel. Getroffen door de overeenstemming van het Théma der Inleiding en de bijna woordelijke vraag: waarom wordt er getwist, waarom gevochten? dachten wij, dat de ons voorgenomen taak reeds was volbragt. Verder doorlezende zagen wij nogtans weldra, dat de beschouwing geleidde tot een ander gezigtspunt, dan wij ons hadden voorgesteld, en besloten daarom voort te gaan, zonder in het reeds geschrevene iets te veranderen; voorts in den vrijen loop onzer denkbeelden af te zien, of wij den juisten en doorzigtigen Schrijver op onzen weg weder mogten ontmoeten.

ten einde daarin eenigen waarborg voor de vestiging der twee onderscheidene Staten te vinden ?

Ter voldoening aan het eerste, gelooven wij, dat het provisioneel, zichzelf geconstitueerd hebbend, Gouvernement van *België* zich niet genoeg kan haasten, om een Hoofd te kiezen voor de constitutioneele monarchie, aan welke hetzelfde de voorkeur heeft gegeven, en dat het Congres tot regeling der nieuwe staatsinrigting zich veeleer daarmede onledig houde, dan zich aan de langwjlige debatten over eene staatsregeling over te geven. Het is toch het werk van éénen dag, om eenige *algemeene* regelen vast te stellen, op welke zoodanig Vorst al aanstonds kan worden gekozen. Zoo werden ook in 1815 de teugels der regering over de *vereenigde Nederlanden* aan onzen Souvereinen Vorst terstond in handen gegeven, alvorens de constitutie werd vastgesteld; dan komt er vastheid in het bestuur, en eene gewetigde autoriteit met welke kan worden gehandeld.

Wij hebben ons stellig voorgenomen, om geene bijzonderheden, welke er sedert den 25 Augustus II. tot op heden zijn voorgevallen, aan te roeren, ten einde ons van alle aanleiding tot eenigzins scherpe aanmerkingen te kunnen onthouden maar wij kunnen toch niet voorbij ons leedwezen te betuigen, dat het Belgisch congres tot het hevig besluit gekomen is, om de dijnastie van Nassau van de concurrentie tot die verkiezing uittesluiten. Dat besluit was ten minste

overbodig. Wilde men geen Vorst uit dat Huis verkiezen, zoo had men het in de keuze stilzwijgende kunnen voorbijgaan, maar tot welk nut kon die beleedigende verklaring anders strekken, dan om nog meer verbittering op te wekken? Het besluit was daarenboven niet Staatskundig; het kan toch den nieuwen Staat, welken men vestigen wil, niet onverschillig zijn, om zich in de welwillendheid der groote Mogendheden van Europa, die men toch eenmaal tot Bondgenooten van *België* wenschen moet, aan te bevelen. Het Huis van Nassau is in zichzelf te groot en te edel, dan dat eene verklaring, welke het kenmerk der driften op het voorhoofd draagt, hetzelfde vernederen kan maar dat Huis is toch aan de voornaamste Mogendheden van Europa (bijzonder aan twee derzelve:) in nauwe betrekkingen vermaagschapt, en het kan aan dezelve toch niet geheel onverschillig zijn, om Hunnen edelen Bloedverwant op zulk eene hoogst onbescheidene wijze verguisd te zien. Wij hopen, dat de zachtmoedige Koning WILLEM met zijne doorluchte Zonen, zich edelmoedig boven deze beleediging verheffende, hunne pogingen bij de verwante Mogendheden zullen aanwenden, om hunne verontwaardiging neêr te zetten, op dat niet de onbedachtzaamheid van weinige driftige menschen met de verwoesting van millioenen, daaraan onschuldige, slagtoffers, moge worden geboet.

Veel ook kan dáártoe gunstig medewerken, dat het aanwezig Belgisch Bestuur zich haaste, een Hoofd te kiezen; een Hoofd, waarbij men zorgvul-

dig moge toezien, dat niet de nijd van de eene Mogendheid tegen de andere, door vermoedelijke meerdere of mindere betrekking of invloed, worde opgewekt. Wij, die geheel onpartijdig niets anders dan het geluk en de bevrediging der beide volken bedoelen, gevoelen geene de minste roeping, om *Kandidaten* daarvoor op te geven. Mag dat dan geen afstammeling uit het Huis van Oranje zijn; zou dan de Schrijver van het Engelsch Dagblad, die aanraadde, om een der Belgische Edelen uit hun midden te kiezen, wel zoo geheel ongelijk hebben, althans met betrekking tot het ontwijken dezer aangewezen klip van jaloezij?

Wij gevoelen wel, dat het aan den Koning der Nederlanden grievend hartzeer veroorzaken moet, zich een gedeelte der kroon, Hem met zoo goede bedoeling op het hoofd gezet, en welke Hij met zoo veel liefde droeg, aan zich en zijne kinderen met geweld te zien ontrukken. Daaruit laat het zich dan ook wel verklaren, dat onze dappere Kroonprins zich, in het midden der onstuimige woede van eene in vollen opstand zijnde Stad, moedig en vertrouwelijk heeft gewaagd, en later zelfs zoodanige uiterste pogingen heeft aangewend, om de gemoederen te doen bedaren, dat Hij zichzelve in gevaar gesteld heeft, om door het aan zijn Huis getrouwe deel der natie te worden miskend en veroordeeld en zelfs liefde voor altoos te verliezen. Maar wij hopen nogtans, dat de onkreukbare proeven van liefde en onbegrensd vertrouwen het Vorstelijk Huis op dit



oogenblik reeds onwankelbaar zal hebben doen besluiten, om, na zoo liefdeloos te zijn uitgeworpen, nimmer wederom den Belgischen zetel te beklimmen, noch zich eene kroon vol doornen op het Doorluchtig Hoofd te laten drukken, welke niet anders dan onder bloed en tranen zou kunnen worden gedragen; ook dan niet, al keerden nog een en ander deel der Belgen van hunne onberadenheid terug, en al moest ook het Vorstelijk Hoofd van het Huis zich in *dit* opzigt tegen den wensch der Bondgenooten verzetten.

Wij herinnerden ons, dit schrijvende, eenige trekken, en hebben ze opgeslagen, uit een werkje in den jare 1819 (\*) uitgekomen, getiteld: *de omwenteling in Nederland, in hare gevolgen beschouwd*. De Schrijver, als eene der redenen der toen reeds plaats hebbende gisting en woeling de vereeniging der twee Volken vermoedende en ter toetse brengende, zegt vervolgens (†): « Indien eens de Koning, zonder onvoorzigtig te zijn, zich luide kon verklaren op de « zelfde vraag, (*deze vereeniging*) wie weet, of dan « Zijne Majesteit, alles bijeen genomen, niet liever « *Souvereine Vorst van Holland* gebleven, dan « *Koning der Nederlanden* geworden was. Waar- « om niet? — Wij hebben straks van de natie on- « dersteld, dat zij liever hare kleine huishouding be- « houden had, waarom dan ook de Koning niet? Het « geluk is niet altoos aan het *grootte* verbonden! —

---

(\*) Bij de Uitgevers dezes.

(†) Bladz. 32.

« Toen onze Vorst, als Prins van *Oranje* buiten zijn  
 « Vaderland leefde, toen heeft Hij buiten twijfel oog-  
 « blikken van genoeg en gesmaakt, welke Hij als Ko-  
 « ning der Nederlanden vergeefs terug zou wen-  
 « schen. — Het is waar, dat het voor de betamelijke  
 « eerezucht van een' Vorst niet onverschillig is, zich  
 « zelve en zijn Doorluchtig geslacht uit den Vors-  
 « tenzetel op den koninklijken troon verheven en zij-  
 « ne kinderen met de afstammelingen der eerste Mo-  
 « narchen vermaagschaft te zien; *maar de hoogste*  
 « *eer eens Konings, ten koste van den eerbied*  
 « *en de liefde zijner onderdanen verkregen, is*  
 « *te duur gekocht.* Eenen grooteren omvang van  
 « grond, zoozeer in aard en ligging van dien van  
 « Nederland onderscheiden, te beheeren en te over-  
 « zien, kost meer bemoeijing en zelfopöffering, dan  
 « een meer beknopt en eenvormig *territoir*. Men  
 « zegge niet, dat eene ruimere begrooting van de  
 « *civiele* lijst dezen arbeid verzoet, want de hooge-  
 « re stand vordert meerderen luister, en de dubbele  
 « Hofhouding dubbele uitgaven, bij minder rustig  
 « genot. — In alle gevallen mogen wij het zeker  
 « stellen, dat bij dat eindeloos bedillen en miskennen  
 « van bedoeling, zonder immer genoeg te kunnen  
 « geven, de *Koning der Nederlanden* menig een'  
 « nacht slapeloos door zal brengen, welken de *Sou-*  
 « *vereine Vorst van Holland* in stille en kalme  
 « rust zoude genoten hebben.»

Dit werd *elf* jaren geleden geschreven! Och, mogt  
 onze geliefde Koning met ons en alle getrouwe

Nederlanders in deze gevocens deelen. Hoezeer zouden wij trachten de nevelen eener miskende glorie door onze liefde weder te verhelderen en op te luisteren; hoe zouden wij trachten zijnen arbeidzamen geest, als in den schoot zijner kinderen, door rustige nachten te verpoezen, en daardoor aan zijn lang gerekte leven, God geve het! bevorderlijk te zijn.

Wij konden ons van dezen uitstap en die uitboezeming des harten niet onthouden. *Gij* kunt het ons ook niet euvel nemen, *Gij*, van ons losgescheurde Broeders! dat wij, in weerwil dat zijne vaderlijke hand soms wel wat mild en ruim u met zijne gunsten beedeelde, Hem nogtans, als kennende zijn edel hart, liefderijk blijven beminnen. Daarom althans moogt gij aan onze opregtheid niet twijfelen, wanneer wij onze pogingen aanwenden, om overeenkomstig uwen wensch van ons te scheiden niet alleen, maar om dat zoo spoedig mogelijk door *minnelijk vergelijk* te doen; ten einde daardoor het wederzijdsch nutteloos bloedvergieten van stonden af te doen ophouden, en tevens onze bezittingen en ons vermogen te besparen, en daarmede den bloei en de welvaart van de eenmaal tot rust gebragte en gevestigde staten, elk naar zijne wijze van zien, op te beuren en te schragen. Nu dan, zoo kiest u spoedig een Hoofd, waarvan gij de erkenning van alle de Europesche Magten onverwijld verwachten moogt.

In weerwil dat zich nu deze Mogendheden, ter bewaring van eenen algemeenen vrede, reeds hebben verklaard, zich, immers zoolang mogelijk, van *gewapen-*

de tusschenkomst te willen onthouden, zoo hebben dezelve dan toch door hunne bemiddelende conferentien en gezanten bewezen, dat zij gaarne tot eene redelijke schikking en bevrediging van beide partijen willen medewerken. De strekking van die conferentien ligt tot hiertoe, voor het oog van het algemeen, zeer wijselijk met eenen diplomatieken sluijer bedekt maar als de Belgische zending te *Londen*, het toenmalig Hoofd van het Ministerie, Lord WEL-LINGTON, wel verstaan, en voorts zijne boodschap goed overgebracht heeft, dan schijnt de erkenning van *België*, als *onafhankelijken* staat, bij het Europeesch Congres geen wederstand te zullen ontmoeten; zoo zal dan ook een voorzigtig Bestuur, dat belang in het vriendschappelijk Bondgenootschap van deze groote Magten, en daardoor in de vestiging stelt van zijnen nieuwen staat, gewis ook alles willen vermijden, wat tot derzelfer ongenoegen, en vooral, hetgeen nog erger zijn zou, — tot onderlinge verdeeldheid tusschen de Mogendheden zelve, zou kunnen aanleiding geven, dewijl het *eerste* altoos voor het minste de strekking zou hebben, om de daarstelling van den Belgischen staat te vertragen, en het *laatste*, (wij hebben het straks gezien) het onvermijdelijkst verderf en het verlies van gunstige uitzigten, althans voor het tegenwoordige geslacht, zou kunnen na zich slepen.

Van deze onderstelling uitgaande, zal dan *België* zich verzetten tegen de billijke *Grensbepaling*, waarover de Mogendheden zich, zoo re<sub>3</sub>tvaardig als on-

partijdig, hebben verklaard? Zal het vestingen of grondgebied kunnen vorderen, welke eenmaal door een' sterkeren, heerschzuchtigen broeder, aan den zwakkeren, dien Hij, als zijn' Onderkoning van Holland, willekeurig regeerde, ontrukkt, en van de oude Nederlandsche grenzen waren losgescheurd? zal het zich verzetten tegen het erkend gemeenschappelijk bezit van het Hertogdom *Luxemburg*, omdat de door België verworpen Koning hetzelve, behoudens de regten der Duitsche Bondsvergadering, als Hertog bestuurt? Zal *België*, door openlijke wederstreving van natuur- en staatsregt, van rede en gezond verstand, aan eene zoo hardnekkige en onzinnige wederstreving deszelfs eigene existentie wagen? — Het is onmisbaar, dat de *vijs* groote Mogendheden zich tegen zulk eenen wederregtelijken wederstand, *gemeenschappelijk* zouden verzetten, en dat zou dan onze straks gebezigde voorwaardelijke uitdrukking, dat de groote Mogendheden zich *zoo lang mogelijk* van eene gewapende tusschenkomst zullen onthouden, duidelijk maken.

Dat hopen wij en wij verwachten het niet, en in die onderstelling mogen wij het besluit opmaken, dat het eerste punt ter regeling der afscheiding (*de grensscheiding*) geen punt van verschil meer op kan leveren.

Maar dan nu het *tweede* punt, de *Boedelscheiding*, dat is tusschen de zich afscheidende volken meer *Huishoudelijk*, en wij zullen het wagen, daarvoor een naar ons inzien billijk voorstel te doen.

Wij stellen ons daartoe op het standpunt, waarop

de oude Nederlanden zich in 1814 bevonden, en vinden het dien ten gevolge billijk, dat de schuld, welke toenmaals ten laste van dezelve bestond, ten laste derzelve wederkeere.

Ten andere is het even billijk, dat de schuld, welke bij de vereeniging met *België* bestond, die, onder den naam van *Austro-Belgische* schuld, sedert met de eerste ten laste van het vereenigd Rijk is ingesmolten, wederkeerig ten laste van *België* worde teruggebragt.

Ten derde: de schuld, die sedert de restauratie en daarop gevolgde vereeniging, voor het belang van het Rijk der Nederlanden, is gemaakt, deze worde tusschen de beide afgescheiden volken verdeeld. De maatstaf daarvoor zou, naar de *populatie* berekend, mogelijk de billijkste zijn, maar dit punt is voor negociatie vatbaar en misschien geschikt om te geven en te nemen.

Dan nog hebben wij wel eens zijdelings het bezwaar gehoord, dat de *Marine* en de *Kolonien*, aan oud Nederland behoorende en verblijvende, door een gedeelte der gemeenschappelijk gemaakte schuld bestreden en in stand gehouden waren. Het is waar; maar niet minder is het waar, dat er de vestingen met derzelve kostbaar materieel (nu in handen van *België* gevallen) tegen over staan, en dan zouden wij ons bedriegen, indien bij naauwkeurige vergelijking de Balans niet in het voordeel van *België* zou overhellen. Maar die, in het groot handelende, naar een heilzaam einde zoekt, behoort geen heel of half mil-

lioen guldens op een saldo van rekening uit te pluizen.

Nu blijft nog over eene tusschen - vraag : zijn niet , vóór het vergrooten van het Nederlandsch grondgebied en het mededragen van hetzelfde in de massa oud Nederlandsche schuld , (grooter, in proportie dan die van *België*) eenige Hollandsche Koloniën aan *Engeland* afgestaan? Behooren niet, nu alles tot zijn vorig standpunt terugkeert , dezelve teruggegeven of op eene andere wijze te worden vergoed? maar dit *probléma* kan met *België* niet worden uitgemaakt, maar behoort tusschen *Engeland* en *Holland*, des noods onder bemiddeling der vier andere groote Mogendheden , te worden getermineerd.

Maar eene andere vraag , die wederom *België* regtstreeks aangaat ; is : op welke wijze zal het montant der schuld , dat *België* nu eenmaal , ten gevolge der voorgestelde overeenkomst , voor deszelfs rekening neemt , aan *Holland* worden voldaan? — Het voorbeeld is voorhanden en nog maar 35 jaren oud.

Toen wij onze zoogenaamde onafhankelijkheid in 1795, aan *Frankrijk* met eene kleinigheid van 100 millioen guldens betaalden , werden dezelve onverwijld met zoo vele *rescriptien* a 4 pCt. rente , door de daarvoor gevestigde Bataafsche Republiek , aan hare *soi-disant* bevrjders voldaan. Zoo betale dan ook *België* met zoo vele Effecten ten laste van den nieuwen staat , als de geconvenieerde kapitale schuld beloopt , en tegen zooveel rente , als het montant bedraagt , hetwelk oud *Nederland* 's jaarlijks voor de overge-

dragen schuld aan zijne schuldeisschers moet betalen ; onder verband van aflossing in billijke en gefaciliteerde termijnen (\* . Het meerder of minder gewigt der vraag : « zal *België* aan deze verbindtenis kunnen voldoen ? » behoeft niet gewogen te worden, dewijl deze, hoe ook de wijze van afdoening geregeld worde, altoos dezelfde blijft. Misschien was er eene garantie der verbondene Mogendheden te bedingen ? —

Wij wanen niet den steen der wijzen te bezitten en bij uitsluiting het beste voorstel te doen, maar zouden deze voorwaarden van afscheiding wel zoo geheel verwerpelijk wezen ? Is voor het minste het overzigt niet toereikende, om te bewijzen, dat de bevrediging zoo moeijelijk niet zijn kan, en dat het althans nutteloos, ja zelfs eene dwaasheid zijn zoude, om over het regelen van belangen, zoo beknopt te overzien, en waarbij welligt nooit eenig wezenlijk verschil zal rijzen, langer elkanders bloed onmenschelijk te doen stroomen, duizende betrekkingen ongelukkig te maken, en daarenboven elkanders bezittingen te verwoesten, met welke men, als eenmaal de storm der driften brdaart en de opgewonden gemoederen tot rede en oordeel zijn teruggekeerd, als goede naburen elkanders wederzijdsche welvaart aanmoedigen en bevoor-

---

(\*) Een zeer geëerd Schrijver van deze dagen wilde de Belgische schuld over de schuldeisschers van den Staat verdeelen, maar bij dit even onuitvoerlijk als onbillijk ontwerp trad de anders knappe man blijkbaar buiten zijn *Territoir*.



deren kan. Men kan het immers vooraf beproeven? En al was er na eens eene of andere bijzonderheid in geschil, welke men door onderhandeling niet tot overeenstemming brengen kon, zoo laat het zich immers volstrekt niet vermoeden, dat hetzelfde, door de bemiddelende tusschenkomst der ons welgezinde Mogendheden, niet zou kunnen worden uit den weg geruimd?

Welligt roept hier een wrevelige *Belg* of *Hollander* ons toe: » Het is dan mogelijk, dat men op die wijze « tot een vergelijk van afscheiding komen kan; maar « de verbittering is te hoog geklommen, dan dat eene « toenadering terbevordering van wederzijdsche be- « langten immer weer mogelijk zijn kan.» Zoo spreken de driften, waar de koele rede zwijgt; wat zijt gij, *Belg!* een Fabrikant? — en gij *Hollander!* een Koopman? Welnu, gij roept om vrijen handel en lage regten; wanneer nu een *Luitsch* Fabrikant, door die lage regten uitgelokt, u een factuur ijzerwerk, of een Katoenfabrikant u eene partij katoenen, of een Eigenaar van mijnen eenige ladingen steenkolen consigneert, om tegen gelijktijdige bezendingen van Duitsche ijzerwaren of Engelsche katoenen en steenkolen ter markt te brengen, zult gij dan de laatste beleefd ontvangen en realiseren, maar de eerste terugzenden omdat zij uit *België* komen? Wanneer een Belgisch Schip met zijne Manufacturen naar *Java* zeilt, om daar, op denzelfden voet als een Engelsch, Fransch, Amerikaansch of eenig ander vreemd Schip, handel te drijven, en alle deze komen, met eene lading

koloniale Producten, op de Hollandsche markt aan uwe consignatie terug, zult gij dan de Belgische lading afwijzen en weigeren daaraan uwe commissie te verdienen? — Onmogelijk, dan kennen wij den Hollandschen Koopman niet. Laat dan het belang, en aanvankelijk alléén het belang, die verwijdering verminderen en de toenadering bevorderen, eerlang ontvangt gij den Belgischen Kapitein en Karga aan uwe tafels en in uwe kringen; de Meesters, uwe Correspondenten, komen over, om u over nieuwe ondernemingen te spreken en worden in uwe Familien opgenomen en binnen weinige jaren belijdt men elkander de dwaasheid van dezen opstand en beklagt deszelfs gevolgen. Laten zij dan toch niet hooger klimmen! — Zet het krijgsgeweer in rust. Laten rede en koel verstand met elkander welwillend handelen en laten de groote Magten van Europa, welke u beiden, als zij dit gemeenschappelijk wilden, met hunne kolossale magt verpletteren konden, desnoods uwe billijke Regters zijn.



11

**RÉFUTATION DU SYSTÈME**

**DE**

**M. LE COMTE DE HOGENDORP.**

---

**DE L'IMPRIMERIE DE A. ZWEESSAARDT.**